

Gasteren: van verleden naar heden

door

Roelof Bonder



Mijn ouders
Roelof Bonder en
Hendrikje de Weerd

Hendrik Oosterwijk uit Stadskanaal bezat een groot stuk land ten oosten van Gasteren waarvan een gedeelte werd ontgonnen met daarop twee boerderijen. Mijn ouders konden een van de boerderijen huren.

“De Ontginning”

- Twee boerderijen – ontginning’s bedrijven:
de Koningskuil



Nieuwe boerderij (1936) toen ik hier in 1937 werd geboren. Broers Pieter en Grietinus zijn hier ook geboren

de Volharding



Veldschuur in 1920. In 1924 woning met stallen in gebouwd.

Familie foto's



Boeren in de eerste helft 20ste eeuw

- Vader geboren in 1908
- Lopend naar school in Anloo
- Woeste grond met heide- en stuifvelden en leemdobben (kuil/poel)

Kale vlakte rondom hunebed



Boeren in de eerste helft 20ste eeuw

- Gemengd boerenbedrijf
- Alles met paardenkracht, geen (melk)machines
- In de oorlog paard gevorderd; fietsen verstoep in het stro bij de mesthoop
- Knechten:
 - Tiens Stokker in zijn jeugd (fl. 98,-/jaar)
 - Gezinus Rademaker daarna als vaste knecht(fl. 360,- /jaar):
 - Goede herinneringen aan familie Bonder:
 - Slapen in een voorkamer met kleerkast – wat een weelde!

Alles met mensen-/paarden-/hondenkracht

Ploegen met het paard



Er werd een 2-paardsmaaimachine aangeschaft; stuk sneller dan met de seis.

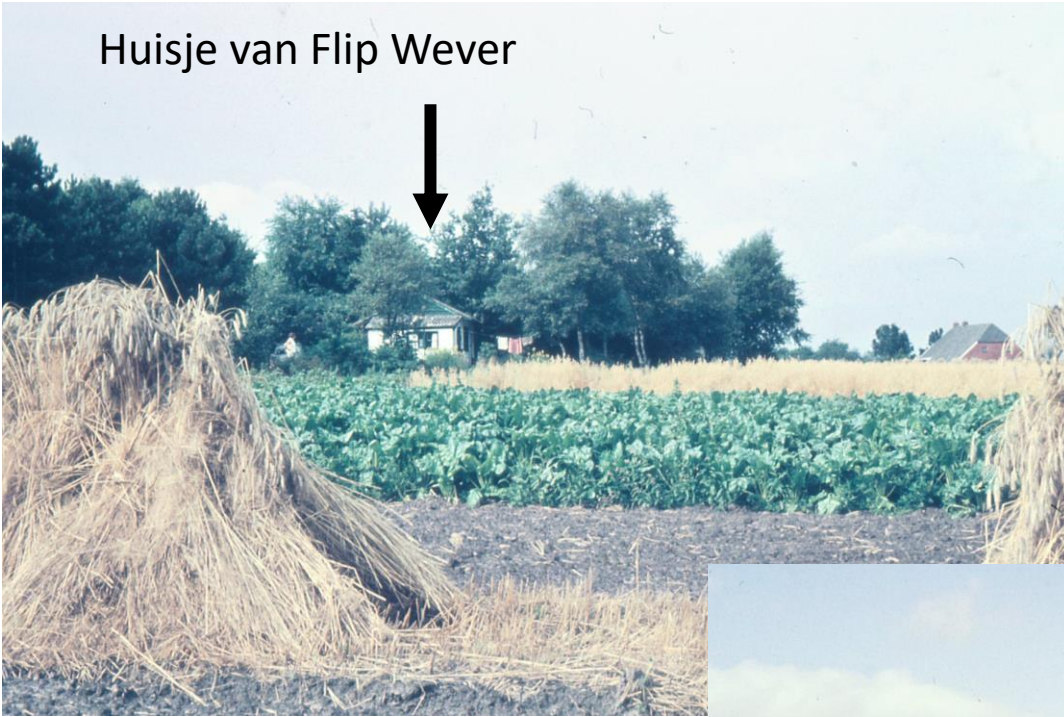


's avonds de garven in/aan de hok zetten;
later in de schuur of in een korenmijt





Huisje van Flip Wever



Hier werd nog biologisch
geboerd

Het Oosteinde

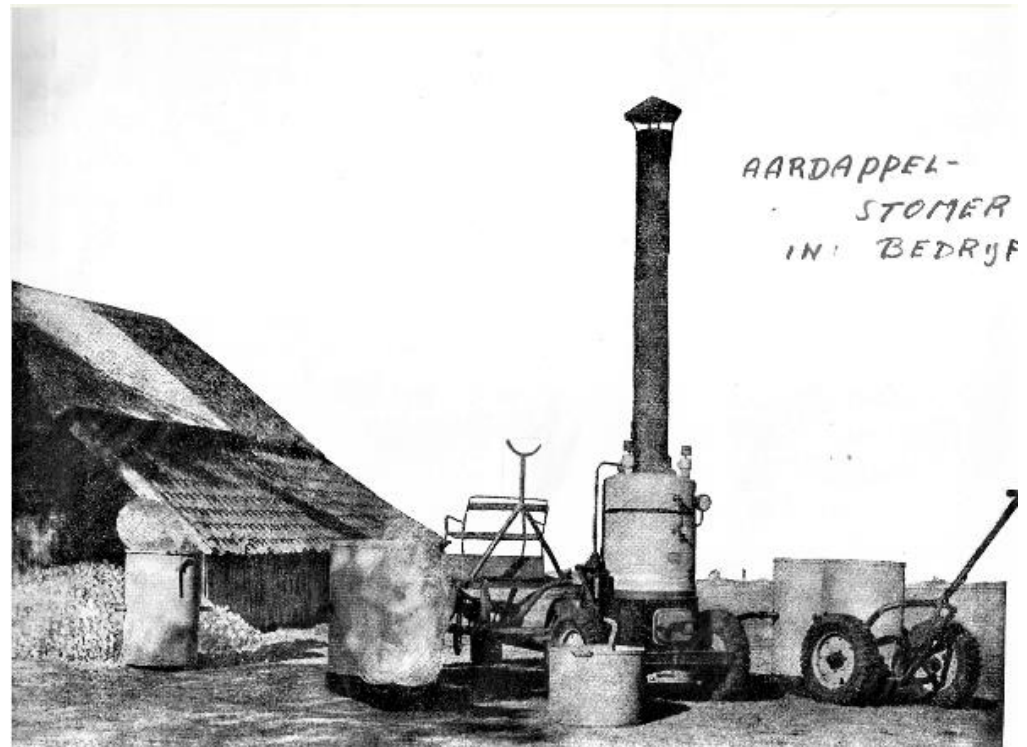




Alles met mensen-/paarden-/hondenkracht



..en stoom



Eind augustus kwam de dorsmachine langs.
Dorsvereniging samen met Anloo en Schipborg

- Begin September de zomermijten
(graan gebruiken om te zaaien)
- Daarna de winterbulten en graan in de schuren



School

- Lopen naar school in het dorp (4 km)
- 's middags warm eten thuis – half twee op school
- Twee lokalen:
 - 1st, 2de en 3de klas (juffrouw)
 - 4de, 5de en 6de (in mijn tijd altijd meester Mollema)



Lagere school en meesterswoning aan de Oudemolenseweg (1930)

School

- Meester Mollema heeft veel gedaan voor het dorp
- Deed administratie voor Boermarke
- Stencil machine op school – briefjes voor Boermarke rondbrengen
- Hij was muziekaal: speelde viool en draaide klassieke muziek
- Strenge meester – leerling nog wel eens in kolenhok
- Kolenhok: oud papier opbrengst voor schoolreis o.a. Limburg, Den Haag, Amsterdam



Schoolfoto



Schooluitwisseling
Stedum. Vader zat in
oudercommissie

Spelen op het schoolplein



Schoolfoto



Schoolfoto



Schoolfoto – klas met ouders naar het Paterszwolse meer



schoolreisjes



Cottessen bij Epen (Z. L.) Bondskampeerplaats P. Knops

Verhuisd naar de Volharding 1946

- Veldschuur in 1920
- In 1924 woning ingebouwd met een grupstal
- Fam. Bolt daarna fam. Barkhuis
- Boerderij afgebrand
- Opnieuw opgebouwd; door fam. Koers gehuurd
- In 1946 nog geen waterleiding, geen electriciteit; petroleumlamp als verlichting
- In 1950 stroom aangelegd

Koeien en paarden

- Koeien gemolken met de hand
- Broer Pieter gericht op het stamboek
- Groningse paarden warmbloed stamboek
- Eerst Drentse koeien
- Daarna Fries stamboek
- Weer later Amerikaanse koeien
- Verkochten drachtige pinken van 1.5 jaar oud en vaarzen van 2 jaar voor export Italië, Spanje, Portugal en Rusland.



Koeien, varkens en paarden

Drachtig krijgen:

- Koeien: boermarke stier bij Roel Reinders
- Varkens: beer bij Andries Veenstra of Klaas Vrieling
- Paarden: Annen, Henderik van Rein of Donderen

Naar tentoonstellingen

- Oostermoer ons gebied, ook wel naar Noorderveld
- Met paarden naar Assen. 2 paarden eerste prijs



Marktterrein in Assen



Grote brink Annen



Melkmachine doet zijn intrede

- In 1958 kocht mijn vader een melkmachine
 - Pomp voor in de stal
 - Later een vacuumbuis onder de grond, vaste staanplaats
 - Konden 32 koeien melken
-
- Melk naar melkfabriek Anloo (bus nr. 48)
-
- Later naar melkfabriek Rolde (bus nr. 348)
 - Toen opgehaald door melktank (nr. 6348)



De introductie van een melkmachine

Centraal Bureau heeft
melkmachine geleverd.
Voor 60 jarig jubileum
foto

Dochter van bestuurslid
Centraal Bureau Assen
en broer Pieter voor deze
foto op voorpagina
jubileumkrant "Samen Sterk"



De Boermarke

Bestuur:

- vier zgn. Volmachten: voorzitter, secretaris, penningmeester, volmacht-boekhouder
- Jaarlijkse vergadering, de boerreken
- Elk jaar 1 rolwisseling, volmacht-boekhouder permanent – spil van de boermarke
- Ik heb 3 generaties Reinders meegemaakt van de boermarke. Nu: Harm

Leden Boermarke:

- Boeren met paard en/of trekker

Voornaamste bron van inkomsten: verhuur markegebied als jachtveld



De Boermarke

Altijd heel belangrijk geweest voor Gasteren:

- Gezorgd dat school hier in 1930 in het dorp kwam
- Twee huizen gebouwd aan Oudemolenseweg (fl. 5600,-)
- Bij Roelof Reinders stond de stier
- Sleutel kadaverhok hing achter op de deel
- Vier plekken waar je geelzand kon winnen om wegen te verbeteren
- Landbouwwerktuigen kon je huren
- Jachtterrein heel belangrijk voor inkomsten maar ook wildschade:
 - Konijnen en hazen een plaag
 - Een keer per week liepen de jagers in het veld
- Later samenwerking met Anloo

Markering grens Boermarke (+/- 700 hectare)



Boerenbedrijf

- Outste zoon wordt meestal boer
- Broer Pieter ging naar Zoeterwoude als melkcontroleur
- Griettienus ging werken in het bedrijf van mijn vader
- In 1963 zijn we getrouwd en naar Noord-Holland verhuisd
- Ik werd bedrijfsverzorger en aardappelselecteur; had vereiste diploma
- Woning was beschikbaar
- Onze kinderen zijn daar geboren
- Met plezier gewoond

Boerenbedrijf

- In 1968 is Griettinus omgekomen bij een verkeersongeluk
- Bedrijfsvereniging: ga maar direct terug om vader en moeder te helpen
- In Gasteren woning gehuurd naast de kruidenierswinkel
- Maatschap opgericht
- In 1976 verhuisd naar de Volharding
- Ouders hebben ons huurhuis gekocht in Gasteren



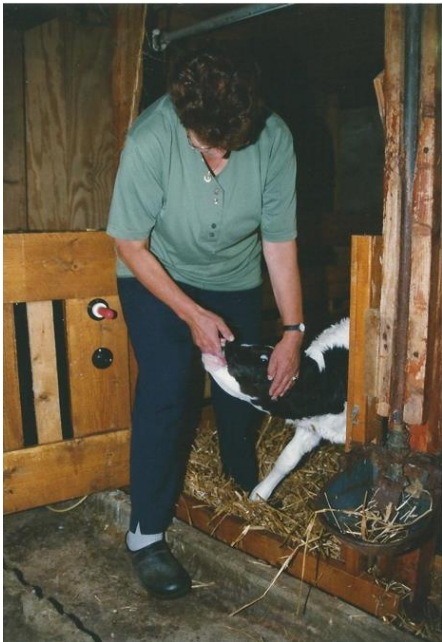
Boerenbedrijf

- Veel veranderingen op agrarisch gebied
- Overal ligboxstallen gebouwd
- In 1979 nieuwe woning gebouwd en een nieuwe ligboxstal voor 60 koeien
- Steeds minder boerderijen
- Roelfie en ik hebben het bedrijf altijd samen met de kinderen Roelof en Martin gerund
- Roelfie leerde melken en o.a. de kalveren voeren

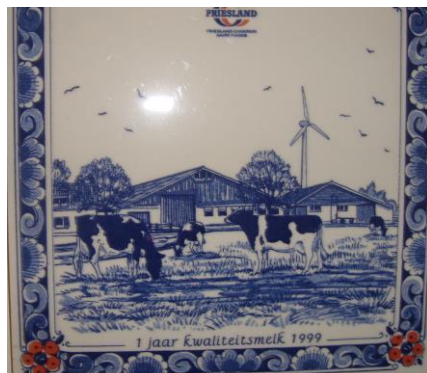








Succesvol bedrijf – 10 jaar eerste klas melk



Succesvol bedrijf – 10 jaar eerste klas melk



Gasteren – een hechte gemeenschap

- Noaberschap
- Elkaar helpen
- Gezamenlijk de schouders er onder
- Veel plaatselijke verenigingen
- Jaarlijkse zomer feesten



- Altijd zeer betrokken bij activiteiten van het dorp
- Met elkaar een versierde wagen maken voor Oostermoer tentoonstelling
- Nieuw terras aanleggen



Het dorp Gasteren – de feesten



verenigingen

- Kinderen gingen naar de sportvereniging de Rietvogels en een zwemclub in Annen
- Roelfie was bij de plattelandsvrouwen



en een volksdansgroep



Boerenbedrijf

- Onze jongens hielpen ook overal aan mee
bijv. trekker rijden of melken
- Roelof ging naar Eelde naar de Land-en Tuinbouwschool
- Martin ging naar de Technischeschool in Assen
- In goed overleg zijn we gestopt met de boerderij
- In 2000 boerderij verkocht en zijn we in het dorp gaan wonen

Eventueel hierna ook nog enkele dorpsgezichten

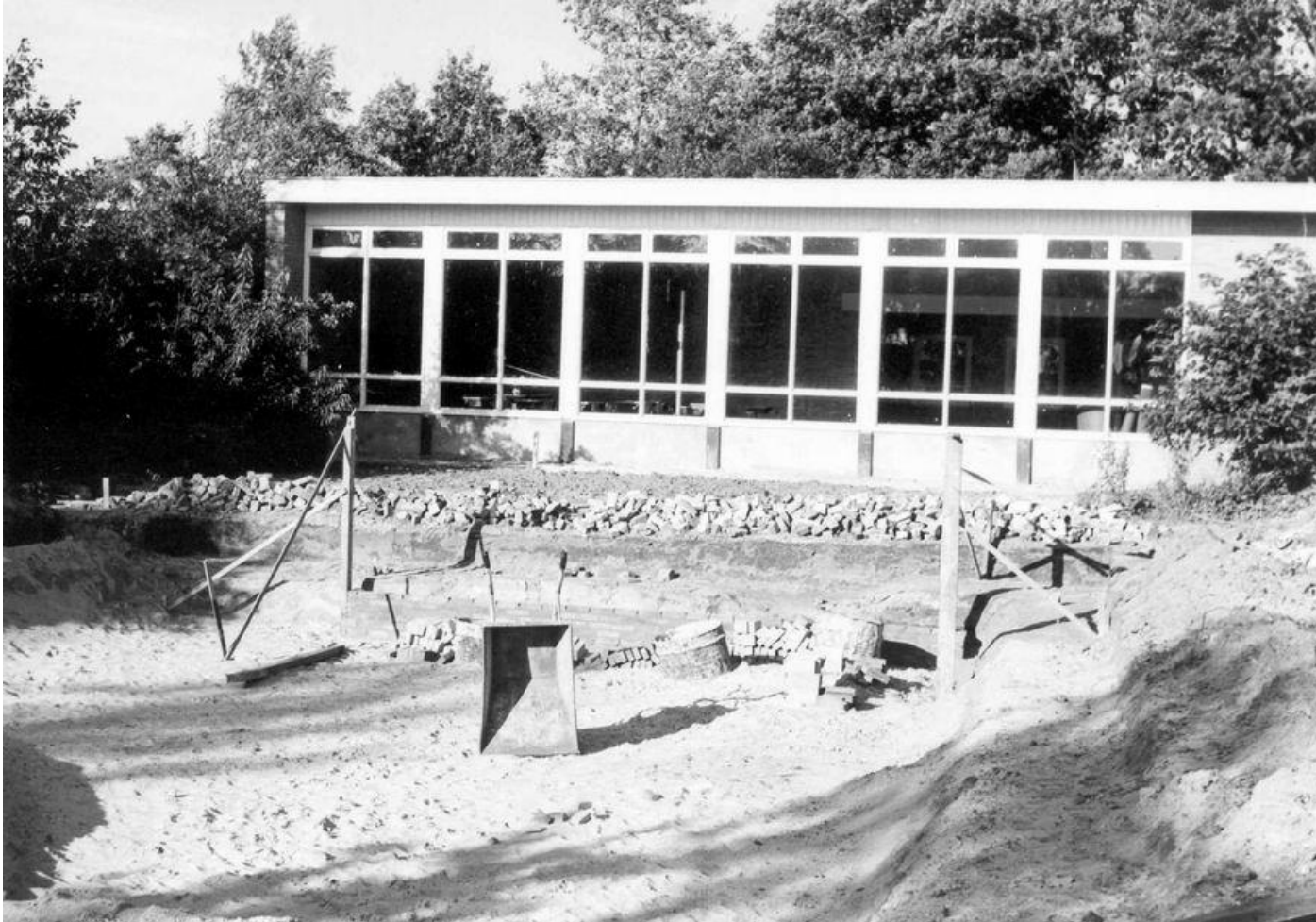
Gasteren – oude(re) dorpsgezichten



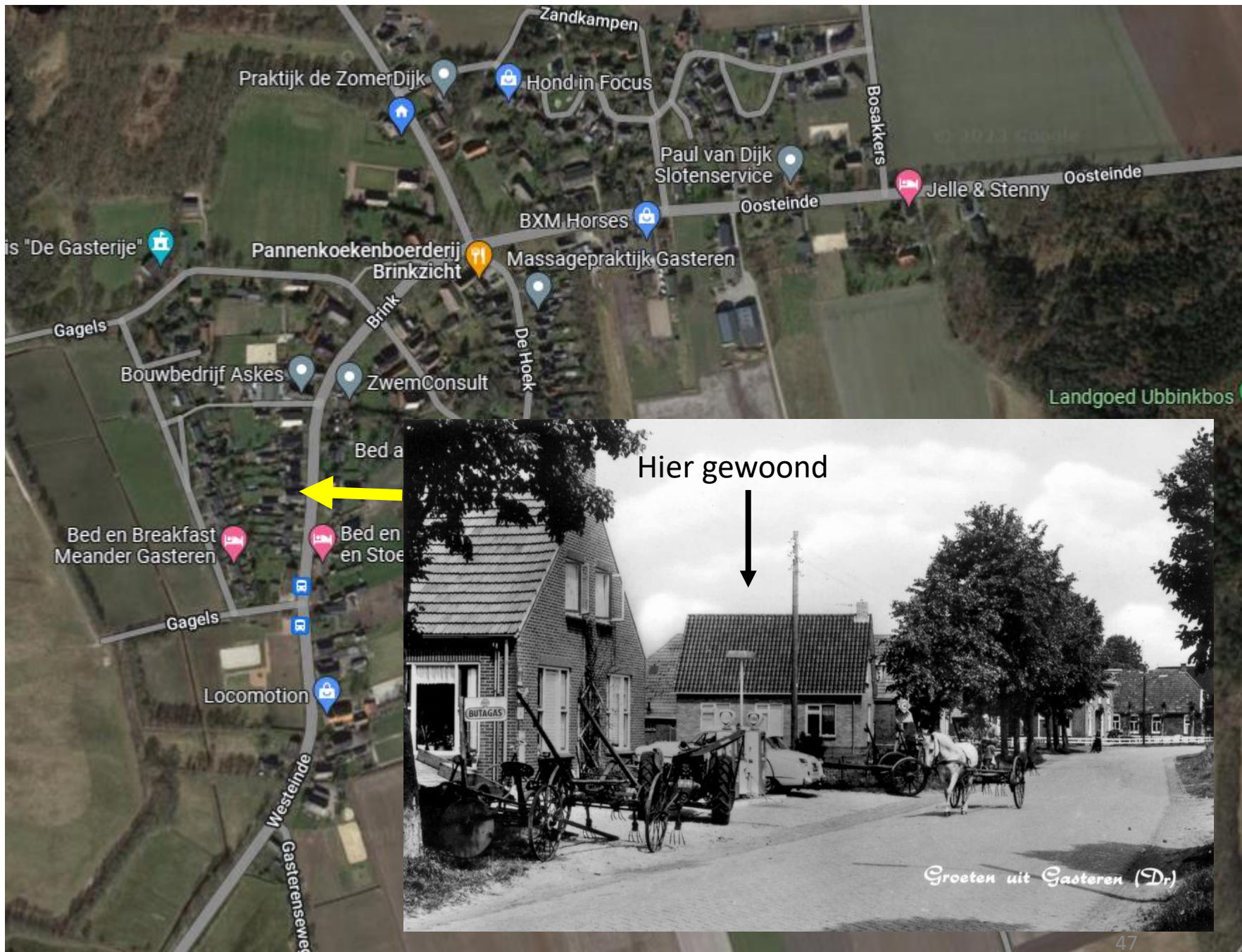
De vakantiewoning van Flip



Gasteren – oude(re) dorpsgezichten



Het nieuwe dorpshuis bij de school



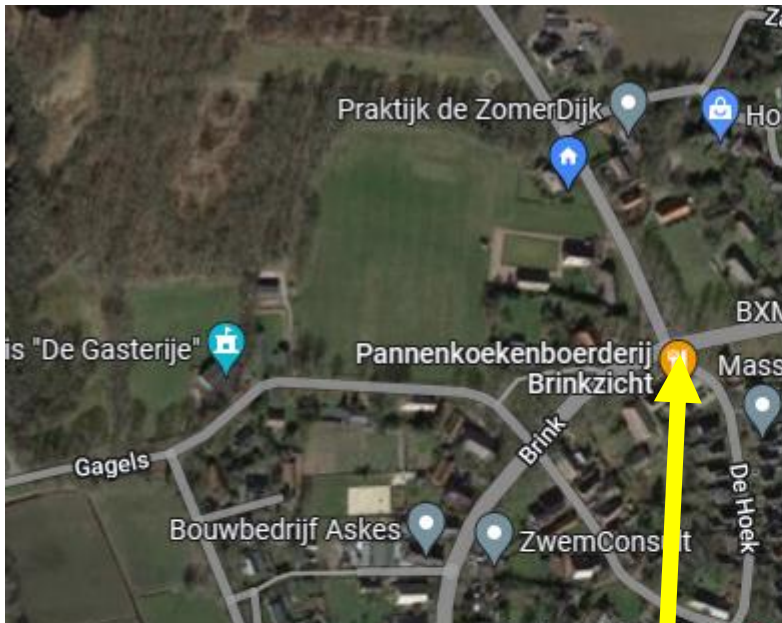


Landgoed Ubbinkbos

Oude Centra

Grooten uit Gasteren (Dr.)

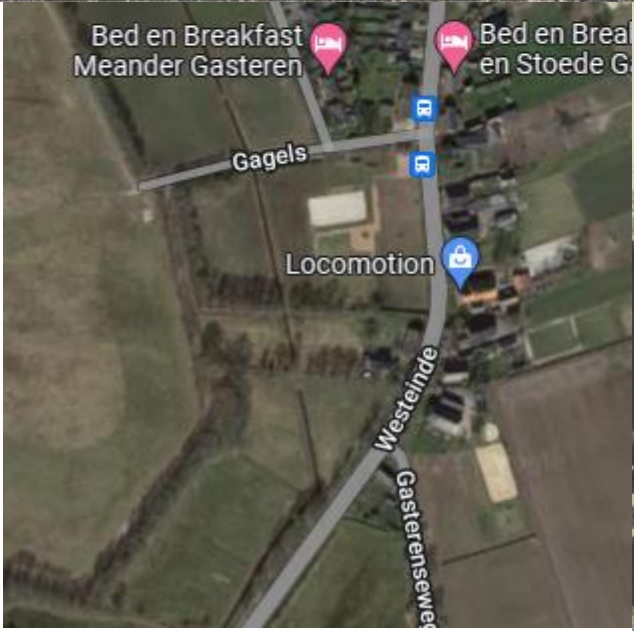
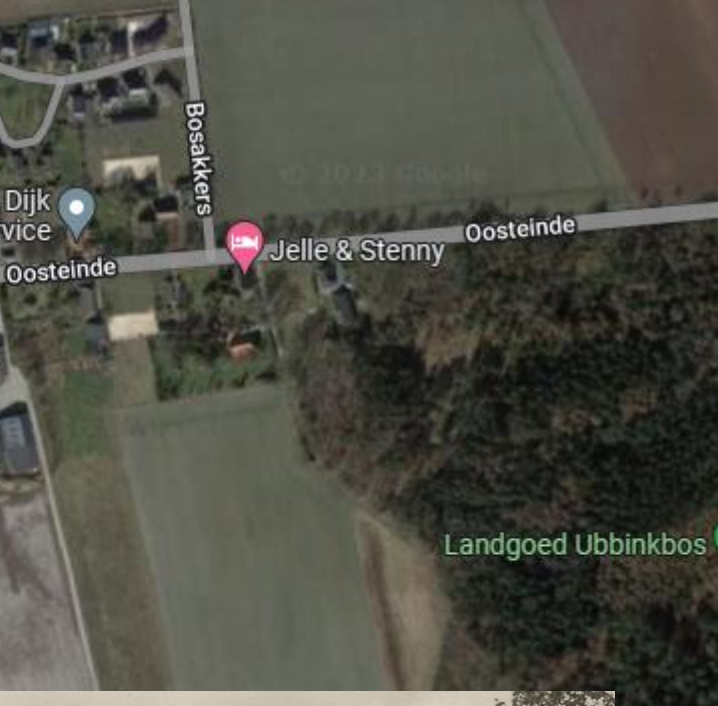
Jaren 50 ?

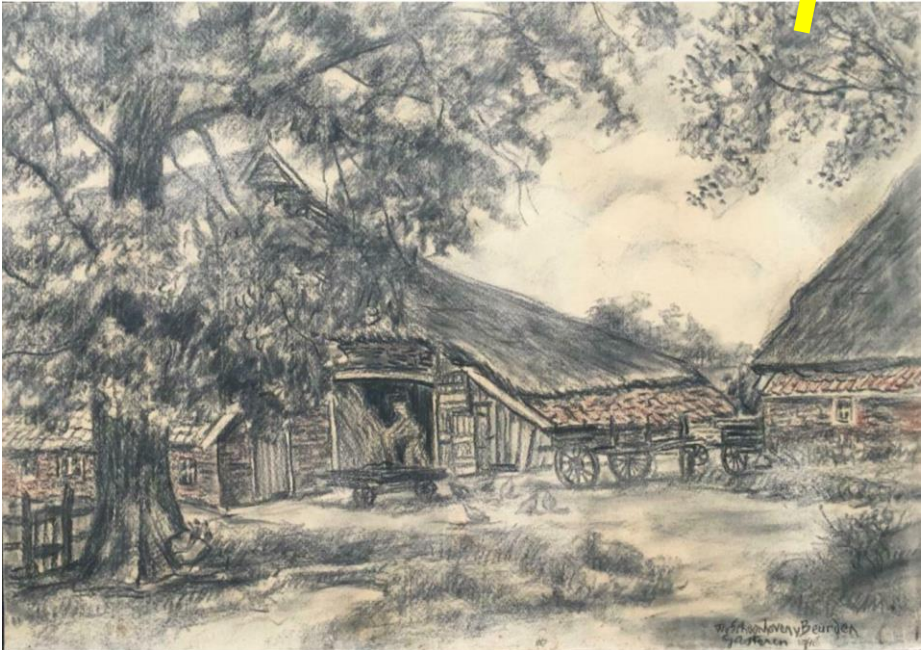
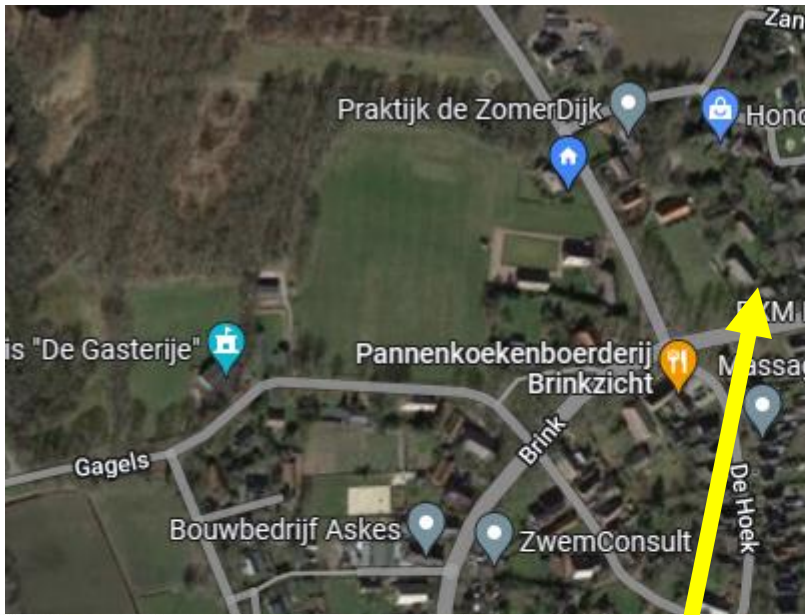
















Oude weg naar Loon

